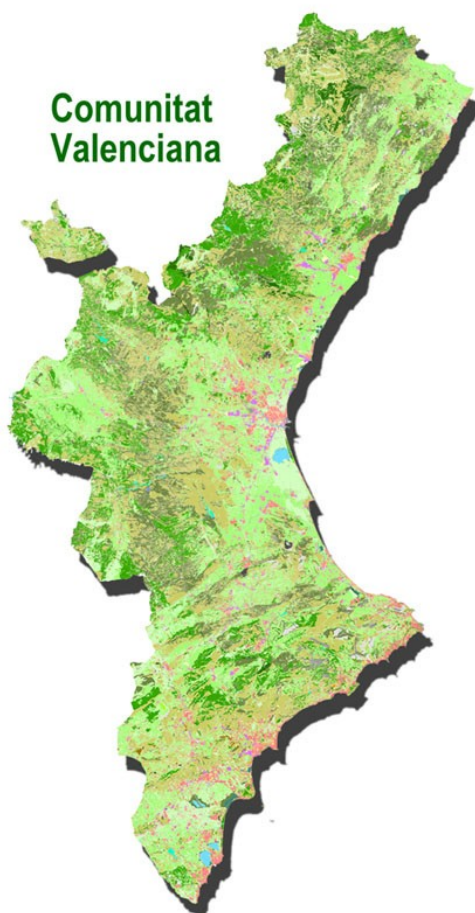

INFORME MENSUAL CONJUNTURA AGRÀRIA I SEGUIMENT DE LA SEQUERA COMUNITAT VALENCIANA

SETEMBRE 2017

**SERVEI DE DOCUMENTACIÓ, PUBLICACIONS I ESTADÍSTICA
DEPARTAMENTAL**

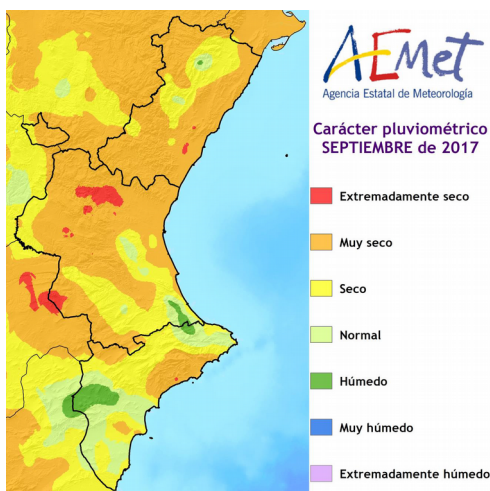
1) Metodologia i embassaments.....	pàg. 3
2) Estat dels cultius.....	pàg. 4
a) <i>Cereals d'hivern (blat, ségol, ordi i avena)</i>	pàg. 4
b) <i>Cereals d'estiu</i>	pàg. 5
c) <i>Tubercles</i>	pàg. 5
d) <i>Industrials</i>	pàg. 5
e) <i>Farratgeres</i>	pàg. 5
f) <i>Hortalisses</i>	pàg. 6
g) <i>Cítrics</i>	pàg. 6
h) <i>Fruiters</i>	pàg. 7
i) <i>Vinya</i>	pàg. 8
j) <i>Olivera</i>	pàg. 9
k) <i>Ametler</i>	pàg. 10
l) <i>Garrofera</i>	pàg. 11
m) <i>Pastures i ramaderia</i>	pàg. 11

1. Meteorologia i embassaments:

Les dades proveïdes per l'AEMET a la Comunitat Valenciana van qualificar el mes de setembre de 2017 com un mes normal quant a temperatures i pluviomètricament molt sec. Amb una mitjana de 20,5 °C, les temperatures quedaren 0,2 °C per davall de la temperatura mitjana de setembre en el període de referència. La precipitació acumulada va ser de 14,1 l/m², un 77 % inferior a la mitjana climàtica del període 1981-2010 (20,1 l/m²).

Al territori valencià, les temperatures mitjanes van patir un descens pronunciat en els dies centrals del mes, amb fins a 7,0 °C de variació entre el dia 15 i el 17. Aquesta baixada brusca va determinar el caràcter tèrmic de setembre, ja que durant quasi la meitat dels dies del mes les temperatures van estar per damunt de les de referència. Segons les dades de la xarxa SIAR, els dies més calorosos van ser l'11 i el 14, quan es van registrar temperatures superiors als 37,0 °C a àmplies zones de la Ribera Alta, com ara Carcaixent (38,8 °C el dia 14, i 37,8 °C el dia 11) o Villanueva de Castellón (37,6 °C el dia 14), i de la Vall d'Albaida, on es van mesurar 37,3 °C el dia 14 a Bèlgida. També es van mesurar valors molt alts a l'Horta Nord, amb registres de 38,1 °C a Moncada el dia 11, o al Baix Segura i al Baix Vinalopó, on es va arribar a 38,6 °C el dia 11 a Almoradí i el 14 a 37,8 °C a Orihuela o a 37,3 °C a Crevillent. La irrupció de vents de ponent va ser la causa de l'ascens de les temperatures, fonamentalment a les zones litorals i prelitorals de València i Alacant, encara que les anomalies respecte a les mitjanes de referència van ser semblants a l'interior.

Aquest mes de setembre ha sigut el segon més sec dels trenta últims anys i les precipitacions es van concentrar en els episodis de tempestes del dia 15, en algunes zones acompanyades de pedra. Les tempestes es van originar a l'interior, al contrari del que és habitual en aquest període, i van ser més nombroses i intenses a la província d'Alacant i al Baix Maestrat. També els dies 6, 9 i 10 es van

produir tempestes localitzades associades a pedra, sobretot a la província de València, al sud de Castelló i en alguns municipis del nord d'Alacant.

Els valors més alts acumulats es van registrar al litoral nord d'Alacant i sud de València, amb acumulats mensuals de 71,2 l/m² a l'estació de l'IVIA a Dénia-Gata, 66,0 l/m² a la de Gandia i en zones de l'interior d'Alacant (32,9 l/m² al Pinós) i a València (31,3 l/m² a Montesa). Al comparar el caràcter de les precipitacions del mes amb el del període de referència (1981-2010), s'observa que setembre va ser sec o molt sec a

pràcticament tota la província de Castelló, a gran part de la de València i a quasi tot el litoral de la d'Alacant, i humit a la franja central d'Alacant i a una petita zona al sud de València.

Pel que fa a la situació dels embassaments, segons les dades oferides pel Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient relatius a les confederacions hidrogràfiques que afecten la Comunitat Valenciana, el quadre següent mostra els volums d'aigua embassada, amb les variacions en les conques respecte al mes anterior, a l'any 2016 i a les mitjanes del mateix mes de 5 i 10 anys.

	CAP. TOTAL (hm ³)	SET. 2017		AG. 2017		% VAR. SET./AG.	SET. 2016		MITJA NA 5 ANYS (%)	MITJA NA 10 ANYS (%)
		EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL	EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL		EMBASSAT (hm ³)	% S/TOTAL		
Xúquer	3.347,5	871,7	26,0	921,0	27,5	-1,5	875,8	26,2	36,9	37,6
Segura	1.140,0	163,0	14,3	194,0	17,0	-2,7	267,0	23,4	46,5	40,1
Entrepeñas -Buendía	2.474,0	235,1	9,5	255,8	10,3	-0,8	438,0	17,7	21,1	48,0 ⁽¹⁾

(1) Percentatge de la Conca Hidrogràfica del Tajo

En resum, durant el mes de setembre les precipitacions van ser molt escasses per a l'època, tant a les conques del Xúquer com a les del Segura, i no van aconseguir augmentar el volum emmagatzemat als embassaments dels àmbits corresponents, que es van mantindre en uns nivells per davall de l'any precedent i de la mitjana dels últims cinc i deu anys.

2. Estat dels cultius

A continuació s'exposa un resum de l'estat dels cultius al camp valencià.

a) *Cereals d'hivern (blat, ségol, ordi i avena)*

- **Castelló:** A causa de l'escassetat de precipitacions i de la falta de saó del terreny no s'han pogut dur a terme, o s'han limitat, els treballs de cultiu d'aquest.
- **València:** Al Rincón de Ademuz es va procedir al cultiu i preparació per a la sembra de parcel·les on les característiques del sòl i l'estat d'humitat d'aquest ho van permetre. A la Plana Utiel-Requena es van retirar els restolls del cereal i es van llaurar els guarets. A la Vall d'Ayora el terreny continuava molt sec i, en totes aquestes zones, s'esperaven les pluges per a poder sembrar.

b) Cereals d'estiu

- Alacant: A la Marjal de Pego va finalitzar la recol·lecció de l'arròs a principi de mes, i a finals es van començar a inundar les parcel·les més baixes. A l'Alt Vinalopó es van collir les plantacions de dacsà.
- Castelló: La varietat bomba es va recol·lectar la primera meitat del mes a la Llosa, mentre que el J. Sendra de Xilxes estava preparat per a la sega a final de setembre, i s'espera la collita per als primers dies d'octubre. No es van detectar problemes de falta de subministrament d'aigua.
- València: Va començar la recol·lecció de l'arròs a mitjan mes i al final estava avançada fins a un 80 % . Les estimacions de collita es continuen situant per davall d'un any normal.

Al Ricón de Ademuz, la dacsà es trobava en plena floració, i començava a endurir-se el gra de les panotxes i a groguejar-ne la fulla, de manera que, a causa de l'escassetat de pluges, es van haver de mantindre els regs.

c) Tubercles

- València: La xufa va prosseguir la fase d'agostejament. Pel que fa a la creïlla, va continuar sense incidències el desenvolupament de la part aèria.

d) Industrials

- Alacant: Es va observar un desenvolupament irregular de les plantacions de gira-sol a l'Alcoià.
- València: A la Costera s'estima que almenys unes 50-60 hectàrees de sembres tardanes de gira-sol no van germinar a causa de la sequera, s'esperen reduccions en la collita.

e) Farratgeres

- Alacant: Van prosseguir els talls d'alfals al Baix Segura i al Baix Vinalopó, amb una certa incidència de cuca (*Colaspidema atrum*) i caragols en algunes parcel·les, i es van dur a terme noves plantacions al Baix Segura.
- València: Al Ricón de Ademuz van continuar els talls per a l'assecat i posterior empaquetat.

f) Hortalisses

- Alacant: En la majoria de cultius hortícoles les altes temperatures del mes van augmentar la disponibilitat de tall i van fer que s'augmentara el volum de reg. La incertesa respecte a les reserves d'aigua va continuar al Baix Vinalopó i al Baix Segura. A l'Alt Vinalopó es van produir atacs de mosca de la col (*Delia radicum*) en nap i napicol a les parcel·les no tapades amb malla, i al Baix Vinalopó la tomaca de Mutxamel es va clivellar a conseqüència de les pluges d'agost.

Pel que fa a la situació dels cultius, es va donar pràcticament per acabada la recol·lecció pendent de les hortalisses d'estiu, tant en hivernacle com a l'aire lliure, i van aparéixer problemes de qualitat, perquè la campanya es trobava molt avançada, en albergines, pimentons i algunes varietats de tomaca. Es van iniciar noves plantacions o la preparació del terreny per a la sembra de florícols, romanescos, endívia, espinacs o dacsas. Va començar la recol·lecció del pimentó nyora al Baix Vinalopó, així com la de la tomaca costellada davall de malla, al Baix Segura es van donar qualitats inferiors.

- Castelló: Pràcticament finalitzats els cultius d'estiu, la producció més alta de setembre va correspondre a encisams, cols llombardes i florícols, amb importants volums de pimentons de final de campanya.

La collita de melons a la Plana Baixa va anar acabant, i es van donar els últims talls d'albergines i pimentons, com també de tomaques.

Es van continuar recol·lectant bajoquetes i també carabasses dels tipus cacauet i redona, i es va ajornar la collita de la de cabell d'àngel.

Durant el mes, les plantacions noves de les estaquas de carxofa van anar acabant, i es van reposar les falles, també van continuar les plantacions de cols, encisams, cebes tendres, bledes i espinacs.

- València: Es va donar per finalitzada la campanya de l'albergina, el pimentó i la tomaca, pràcticament, va acabar la campanya de les hortalisses d'estiu i es va començar a preparar el terreny per a les hortalisses d'hivern (encisams, cols, etc.). Va continuar la sembra escalonada de ceba i la plantació de bulbets.

g) Cítrics

- Alacant: A la Marina Alta es van donar alguns casos de clivellat de fruits en navelines i clemenvilles a causa de les precipitacions d'agost i es van reportar minves en clementines primerenques a causa de les pedregades durant l'estiu.

Va finalitzar la recol·lecció de satsumes iwasaki i es va iniciar la d'Okitsu, clemensoon, Marisol i clemenrubí, amb gran part de la fruita destinada a cambres de desverdiment.

Pel que fa a la llima, va finalitzar la recol·lecció del repom de la varietat Verna al Baix Segura, amb percentatges de rebuig importants per deficiències en la pell i la consegüent destinació a indústria. A mitjan mes es va iniciar la collita de la llima fina a les zones més precoces del Baix Segura i la Marina Baixa, amb part de la fruita destinada a cambres de desenverdiment.

- Castelló: La pedra caiguda el dia 9 va afectar fonamentalment la zona d'Almenara. En la segona setmana es va iniciar el tall de clemenrubí, amb bon color i poc de suc en algunes partides. En l'últim terç del mes van començar els talls d'orogrós i un poc més tard els d'oronules. Els últims dies de setembre es va començar amb la collita de la Marisol a les zones més precoces, mentre que pràcticament es finalitzava amb la recol·lecció d'iwasaki, clemenrubí i orogrós, a excepció de partides amb problemes de calibre i/o de suc. Altres varietats menys primerenques, com clemenpons, arrufatina o clemenules continuaven madurant amb un cert estrès hídric a causa de la sequera.
- València: El dia 9 hi va haver tempestes amb pedra al Camp de Morvedre, que van afectar els municipis de Benavites, Quart dels Valls, Quartell i Sagunt, i van causar danys en els fruits i ferides que haurien de desaparèixer amb el canvi de color d'aquests; no van afectar les fulles. Van danyar més les clementines perquè tenen la pell més fina. El mateix dia van haver-hi altres episodis de pedra que van causar danys als municipis d'Agullent, Albaida i Benissoda a la Vall d'Albaida; als de l'Alcúdia de Crespins, Canals i Montesa a la Costera, i a la Canal de Navarrés als d'Anna, Chella i Enguera, amb afecció en la part oest de l'arbratge.

h) Fruïters

- Alacant: A mitjan mes va finalitzar la recol·lecció de la poma golden suprema a l'Alcoià, amb qualitats òptimes i calibres adequats, es destina la major part de la fruita a cambres de conservació. Els primers dies del mes es va iniciar la recol·lecció de la varietat starking a l'Alcoià, també amb qualitats molt satisfactòries, encara que el ritme de recol·lecció va ser baix, ja que la fruita madurava lentament. A l'Alt Vinalopó es van collir les varietats golden i granny smith, a causa de les altes temperatures, aquesta última varietat es va avançar. Hi va haver incidència de *Capnodis tenebrionis* en algunes parcel·les. A la Marina Alta, a final de mes, es va iniciar la recol·lecció de la varietat Perelló a les zones més primerenques.

A l'Alcoià va finalitzar gradualment la recol·lecció de pruneres. En general, amb una qualitat adequada i una consistència òptima.

Pel que fa al caqui, va continuar el creixement del fruit, que va arribar a la maduració comercial. Després de la pedregada de mitjan de mes, es va constatar que els danys en els fruits van ser considerables en algunes parcel·les, i hi va haver més incidència de *Ceratitis capitata*.

Va finalitzar la recol·lecció de magranes de les varietats acco, smith i valenciana, al Baix Segura a principi de mes i al Baix Vinalopó a mitjan mes. La qualitat de la fruita va ser adequada amb predomini de fruits xicotets. El percentatge de rebuig per atacs de barreneta (*Anisandrus dispar*) va oscil·lar al voltant del 30 % i aquesta fruita va ser destinada a indústria. A mitjan mes es va iniciar la recol·lecció de la varietat mollar al Baix Segura, es va seleccionar la fruita amb més color extern i una maduració interna adequada, encara que al voltant d'un 20 % de la fruita presentava lleugeres lesions en el peduncle, la qual cosa en disminueix la qualitat. A causa de les altes temperatures del mes es va observar la presència d'albardat en aquesta varietat. També es va iniciar a final de mes la recol·lecció de la varietat wonderful.

Pel que fa a l'alvocater, a la Marina Baixa es va confirmar el quallat irregular, amb predomini de l'estat de fruit tendre, i en el nispro va predominar l'estat de desenvolupament d'inflorescències.

- Castelló: Les noves plantacions de caqui de la varietat roig brillant van evolucionar favorablement en tota la franja costanera i comencen a ser productives. A l'interior, a l'Alt Palància, la recol·lecció de la varietat tomaquera es va iniciar a final de mes.
- València: Al Ricón de Ademuz, les fulles d'algunes varietats de pomera del grup delicios van començar a groguejar. A conseqüència de les gelades primaverals la disminució de collita és molt important.

Va començar a mitjan mes la recol·lecció del caqui en aquelles parcel·les de la Ribera Alta la Ribera Baixa i Vall d'Albaida tractades per a avançar-ne la maduració. En general, es van observar bons calibres. Es va detectar la presència de negreta i mosques blanques. A la Costera va continuar la maduració del fruit i es va observar un increment en el consum d'aigua de reg. A la Canal de Navarrés, a zones d'Anna, Chella i Enguera, la pedra va afectar la meitat de la producció del cultiu de caqui en algunes parcel·les. Es va observar falta de calibre, però el fruit ja havia canviat de color i estava a punt de començar la recol·lecció. A l'Hoya de Buñol es va estimar una bona collita i l'estat vegetatiu s'observava

avançat al voltant d'uns set dies. El reg es va incrementar lleugerament respecte a un any normal.

i) Vinya

- Alacant: Després de les precipitacions de final d'agost, de les rosades nocturnes i de les altes temperatures, es van aguditzar les primeres lesions per unglà en les varietats ideal, Doña María i red globe, que es van continuar veremant. Als magatzems, el ritme de confecció va ser més baix amb un cert increment de les minves. La resta del raïm dels ceps de menys qualitat es va destinar a indústria.

Es va iniciar la recol·lecció del raïm crimson embutxacat i la de la varietat Itàlia.

La varietat Aledo va continuar l'engrossiment dels grans, i es preveu una collita normal, si bé el dia 15 es va produir una pedregada al terme municipal de Novelda acompanyada de fortes ratxes de vent, i van resultar afectades unes 200 ha, encara que els danys es van esmortir en part pel fet d'estar el raïm embutxacat.

Pel que fa al raïm de vinificació, va finalitzar la verema de moscatell romà a la Marina Alta, on l'excés de maduresa va fer que els xanglots presentaren una qualitat més baixa. La major part del raïm es va agafar per a l'elaboració de mistela. A l'Alt Vinalopó pràcticament havia finalitzat la verema, i queda pendent la recol·lecció d'algunes parcel·les de la varietat monastrell. Després de les precipitacions de final d'agost, es va paralitzar i es va retardar la verema de les varietats més tardanes. En aquesta comarca, la collita va ser molt bona encara que hi va haver algun problema puntual de pansificació a causa de les altes temperatures registrades a l'agost i al setembre. Després de les altes temperatures d'aquesta campanya, al Vinalopó Mitjà, la graduació alcohòlica va ser superior del que és habitual i, en termes generals, la grandària dels xanglots inferior.

Els vivers de vinya van continuar amb el desenvolupament de les plantacions.

- Castelló: Es va continuar amb la recol·lecció de les varietats blanques iniciada a final d'agost, i, a continuació, es passarà a la verema de varietats tintes que finalitzarà a l'octubre, com és el cas de la monastrell. Les gelades van minvar la producció però la collita resultant és de molt bona qualitat.
- València: Durant el mes de setembre va tindre lloc el gros de la verema, es va donar per acabada a Requena, a la Vall d'Albaida, a la Costera i al Camp de Túria. Es continuava

veremant a la zona d'Utiel, a la Canal de Navarrés i a l'Hoya de Buñol. En general, es destaca la bona qualitat i grau del raïm i un rendiment un poc per davall del que és normal.

j) Olivera

- Alacant: A la majoria de comarques productores es va observar el canvi de color en l'oliva, especialment en regadiu, i una bon grandària del fruit després de les pluges estivals. A la Marina Baixa es preveia una producció irregular i per davall de la mitjana. En uns quants municipis del Comtat i l'Alcoià, la pedra del dia 10 va provocar danys importants en el cultiu d'oliverar, tant en secà com en regadiu.
- Castelló: L'oliva estava en la seua fase final de creixement, s'havia iniciat la maduració i canvi de color, i es notava l'avançament. S'espera una bona collita al sud de la província. A la zona nord hi van haver molts problemes de sequera, tant en l'arbre com en el fruit, ja que hi havia dificultats perquè l'oliva engrossira. Al Baix Maestrat (Catí, Xert, Sant Mateu i la Jana) la pedregada del dia 15 amb abundant aigua va produir una important caiguda de fruit que va obligar a obrir les almàsseres de la zona a principi d'octubre per a moldre l'oliva recollida de terra.
- València: Els fruits van continuar la maduració i el canvi de color. Es van mantindre les bones expectatives de collita, encara que en algunes zones com Ayora, es va destacar la incidència de la sequera i es va donar, en general, una incidència important de la mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae*). A Utiel-Requena els fruits van continuar en fase d'enduriment del pinyol i d'acumulació de reserves. Els rendiments esperats seran un poc menors que a altres zones de la província. A l'Hoya de Buñol van baixar lleugerament les expectatives de producció per la incidència de la mosca. Durant el mes de setembre les pluges van ser escasses i en algunes zones d'Anna, Chella i Enguera va caure pedra i va tirar a terra part de la collita. També es va observar un poc de caiguda d'oliva a causa del *prays* en algunes varietats com alfafareña i gileta.

k) Ametler

- Alacant: Va finalitzar quasi totalment la recol·lecció a les zones de regadiu de l'Alacantí i del Baix Vinalopó, així com de les varietats de cicle curt a l'Alt Vinalopó i al Vinalopó Mitjà. Es va iniciar la collita a les zones de secà més tardanes. En general, el calibre mitjà de la llavor va ser superior al de la campanya anterior, encara que en algunes zones, com en Torremendo hi va haver abundància de fruits dehiscent i un rendiment en llavor per davall del que és més habitual. Va continuar el mal estat vegetatiu de l'arbratge de mesos anteriors.

Al Comtat i a l'Alcoià va caure pedra el dia 10 i va afectar una part important de la producció.

- Castelló: La recol·lecció va continuar durant tot el mes, i al final pràcticament havia finalitzat. En general, es va donar una bona collita excepte a les zones afectades per la gelada d'abril. La falta d'aigua va provocar estrés hídric en els arbres, i va produir l'engrogiment de les fulles i la caiguda prematura en alguns casos.

Es va iniciar la recol·lecció de les avellanes, en una campanya marcada per les gelades de maig i per la sequera de l'estiu. S'espera una disminució dels rendiments respecte a una campanya normal.

- València: Durant el mes de setembre es va dur a terme la major part de la recol·lecció de les ametles, encara que en zones fredes i més altes no havia finalitzat. En general, els rendiments van ser bons, a excepció de les zones que van patir gelades a l'abril, com el Rincón de Ademuz, on per aquesta causa es va avançar la poda, part dels Serrans i zones de la comarca d'Utiel. Es va donar per acabada la campanya a les zones més càlides del Camp de Túria, que a final de mes es trobava al 50 % a les zones més altes com Alcublas. Els rendiments mitjans a la comarca van ser excel·lents, encara que en algunes parcel·les de secà la collita va resultar escassa. A la zona d'Ayora es va observar molta producció amb corfa, encara que amb un discret rendiment en llavor a les parcel·les de secà.

l) Garrofera

- Alacant: A la Marina Alta es va donar per finalitzada la recol·lecció.
- Castelló: Va continuar la recol·lecció, encara que de manera lenta, amb estimacions de collita escasses.
- València: A final de mes va acabar la recol·lecció, amb uns rendiments dins de la normalitat.

m) Pastures i ramaderia

- Castelló: Setembre va ser molt sec i no es va produir la recuperació esperada de les pastures perquè no hi va haver precipitacions suficients. El bestiar va continuar necessitant suplementes de farratge, palla i pinsos. En algunes zones es van pasturar els camps de cereal collits per a compensar el dèficit de pastures. La ramaderia extensiva va continuar amb els problemes d'abastiment d'aigua a pràcticament tota la província, moltes de les explotacions es van haver d'abastir amb tancs. La sequera també va continuar afectant, encara que en un grau més baix, la ramaderia intensiva, i algunes explotacions de la zona nord van tindre problemes de subministrament d'aigua, tant per al consum dels animals com per a la neteja

de les granges. Cal destacar que l'incendi forestal de juny de Segorbe també ha reduït de manera important la superfície de pastura de la comarca.

Aquesta campanya la producció apícola és molt baixa a causa de la sequera a tota la península, i els apicultors tenen molta dificultat per a trobar aliment per a les abelles. Els ruscos van estar des de maig fins a setembre a Sòria, Burgos, La Rioja, Terol o Saragossa, i en tornar es van trobar amb les mateixes condicions de falta d'aliment per l'escassetat de pluges.

- València: La situació va ser molt semblant a la del mes anterior tant al Rincón de Ademuz com a l'Hoya de Buñol, on les pastures per a ramaderia extensiva es van veure afectades per la sequera, i s'hagué d'augmentar la compra de pinsos i la de les reserves de palla, també es va haver d'increment el consum d'aigua, amb el consegüent increment de les despeses de les explotacions.

Octubre 2017